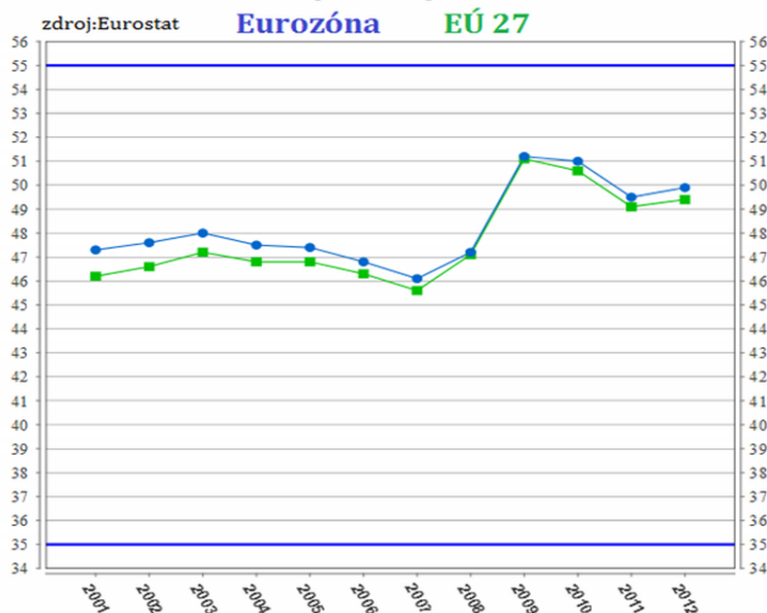

Taliansko, Francúzsko, Španielsko a väčšina „starých členov“ s výnimkou Nemecka je opäť v recesii. Niekoľko európskych štátov de facto zbankrotovalo a muselo požiadať o pomoc ostatné.

Kríza sa s nami ťahá šiesty rok. Prejavy sa príliš nemenia – nezamestnanosť, nízky alebo nijaký hospodársky rast, rastúce dane, dokola opakované neúčinné kroky vlád a centrálnych bank. Miesto toho sa mení náhľad na krízu.

Taliansko, Francúzsko, Španielsko a väčšina „starých členov“ s výnimkou Nemecka je opäť v recesii. Aj to Nemecko rastie 0,1%, Španielsko je v recesii už siedmy kvartál, rovnako Taliansko, pre ktoré je to najdlhšia séria poklesov od roku 1970. Niekoľko európskych štátov de facto zbankrotovalo a muselo požiadať o pomoc ostatné. Zo skupiny „ostatné“ je pritom niekoľko ďalších štátov pripravených prehupnúť sa do skupiny príjemcov pomoci. Nezamestnanosť dosahuje historické rekordy. Vlády zareagovali zvyšovaním daní a napriek výmyslom o škrtoch sú verejné výdavky v eurozóne vyššie ako pred krízou nielen nominálne, reálne ale aj relatívne k veľkosti ekonomiky.

Vládne výdavky v % HDP

Niečo sa však zmenilo. Napriek zlým ekonomickým výsledkom si štáty ako Portugalsko či Španielsko dokážu požičať na trhu a za cenu rýchlo rastúceho dlhu odsúvať nepríjemné reformy, napríklad v španielskom školstve.

Niečo sa však zmenilo. Napriek zlým ekonomickým výsledkom si štáty ako Portugalsko či Španielsko dokážu požičať na trhu a za cenu rýchlo rastúceho dlhu odsúvať nepríjemné reformy, napríklad v španielskom školstve. Aj vďaka našej štedrosti, keď poskytujeme pôžičky vládam týchto štátov, ale najmä bezprecedentnými krokmi ECB, sa podarilo presvedčiť investorov, že projekt eura v súčasnej podobe potlačíme dopredu ešte aspoň pár rokov. ECB je pripravená v okamihu tasiť kolt s názvom OMT, teda začať opäť nakupovať dlhopisy problémových štátov. Ako prvé sa momentálne hlási Írsko. Hoci sa mu relatívne darí a je šanca, že sa vráti do normálneho pôžičkového režimu, ešte by si rado na záver odtrhlo kus zo spoločného koláča, ktorý k nemu na rozdiel od Grékov či Španielov nebol až taký štedrý. Eurokríza tak pomaly prestala byť akútnou hrozbou pripravenou jedným úderom nečakane zraziť krajinu na kolena. Miesto toho sa stáva niečím akceptovaným, bežnou súčasťou života, štandardom. Nezamestnanosť, minimálny rast ekonomiky a významný rast dlhu. Akési zahŕňvanie.

Žiaden vytýčený smer nie je nemenný. Pripomenul to nemecký minister financií, keď na nedávnej konferencii varoval, že stimuly centrálnych bánk vo svete spôsobujú „kritické problémy“ a mali by byť čo najskôr ukončené.

Pokračujú aj natahovačky o daň z finančných transakcií. Tá hrozí ekonomickými

Podobne rozdelená diskusia je aj o fungovaní bankového systému v EÚ. Po cyperských skúsenostiach sa množia otázky, za akých okolností by mali nepoistení vkladatelia znášať straty bánk, ktorým poskytujú svoje peniaze.

škodami nielen v štátoch, ktoré sa ju rozhodli zaviesť, ale aj v ostatných. Holandský minister financií Jeroen Dijsselbloem vyslovil obavy, že jeho krajinu môže stáť až 500 miliónov eur. Dopady by boli najmä na špekulantov (nové pomenovanie pre budúcich dôchodcov), ktorí si sporia v dôchodkových fondoch.

Podobne rozdelená diskusia je aj o fungovaní bankového systému v EÚ. Po cyperských skúsenostiach sa množia otázky, za akých okolností by mali nepoistení vkladatelia znášať straty bánk, ktorým poskytujú svoje peniaze. Nemecko, Británia, či Holandsko by chceli vkladateľov postaviť na úroveň senior veriteľov, čím by znášali určité riziko. Francúzsko, Španielsko, či Portugalsko by z pochopiteľných dôvodov (upokojenie svojho roztráseného bankového sektora) chceli preniesť riziko na vkladateľov až ako úplne najposlednejšiu možnosť.

Jeden európsky rozpor sa minulý týždeň predsa len podarilo vyriešiť. Ministri financií prehlasovali britského, fínskeho a holandského kolegu a schválili zvýšenie rozpočtu EÚ na rok 2013 o 7,3 mld. eur. Komisia žiada až 11,2 mld. na pokrytie svojich programov, niektorí európski poslanci požadujú až 17 miliárd eur. Ako bola tá rozprávka o šetrení?

Minulý týždeň sme spomínali štrajkovú pohotovosť hádam každej odborovej organizácie európskych úradníkov. Nemecké noviny Bild spočítali, koľko dní dovolenky dokážu niektorí euroúradníci ročne čerpať. Vyšlo im takmer 100 dní – okrem štandardnej dovolenky totiž úradníci majú celý rad možných dní navyše. Napríklad majú dodatočné dni za vzdialenosť svojej domoviny od Bruselu, alebo náhradné voľno, ak musia pracovať neľudských 40 hodín týždenne a nie štandardných bruselských 37,5. To sú výhody, za ktoré sa veru oplatí štrajkovať!

Prieskumy verejnej mienky zväčša obchádzame, tento si ale ukradol chvíľku pozornosti. Pew Research sa pýtal 8000 respondentov z prevažne južanských krajín rôzne otázky, medzi iným aj to, či preferujú skôr škrtky v štátnych výdavkoch, alebo stimuláciu vyššími výdavkami. Prekvapujúco, vo Francúzsku bolo 80% respondentov za škrtky, v Španielsku 67%.

Best way to solve our country's economic problems ...

	Reduce gov't spending to reduce public debt	Spend more to stimulate economy
	%	%
France	81	18
Germany	67	26
Spain	67	28
Italy	59	29
Czech Rep.	58	26
Britain	52	37
Greece	37	56
Poland	36	42
MEDIAN	59	29

Ráznejším škrtom sa zatiaľ vyhýbajú Slovinci, balansujúci na hrane bankrotu. Predstavili program privatizácie 15 veľkých štátnych podnikov a zvyšovanie DPH.

Ráznejším škrtom sa zatiaľ vyhýbajú Slovinci, balansujúci na hrane bankrotu. Predstavili program privatizácie 15 veľkých štátnych podnikov a zvyšovanie DPH. Na severovýchod od Ljubljany, konkrétne vo Fínsku, najvyšší súd prikázal zverejniť dosiaľ tajné detaily dohody, ktorá „dáko“ zabezpečila Fínsku kolaterál výmenou za pomoc Grécku. Už vieme, že išlo o dlhopisový swap (výmenu potenciálne zlých dlhopisov za nejaké lepšie) pomocou niektorých gréckych bánk, na bližšie detaily si počkáme, kým analytici zanalyzujú pár stoviek strán tejto dohody. Na Cyprus odišli prvé peniaze.

Opäť máme aj príspevok do veselej rubriky To nevymyslíš, to je Francúzsko. Francúzskym politikom sa zdá, že ich občania pozerajú príliš veľa amerického braku a počúvajú nevhodnú hudbu. Preto sa rozhodli uvaliť špeciálnu kultúrnu daň na smartfóny a tablety. Tá by následne mala ísť francúzskym umelcom, ktorým sa akosi nedarí dobyt' srdcia fanúšikov svojou tvorbou. Len aby potom nezdrhli do Ruska aj s peniažkami!

Zvyšok týždňa s hudbou, ktorú si vyberiete sami, želá

Martin Vlachynský